

1. Poznati parametri u kolu pojačavača snage sa slike 1 su: $R_P = 1 \text{ k}\Omega$, $V_\gamma \approx V_{BE} = 0.7 \text{ V}$, $V_{CES} = 0.2 \text{ V}$, $\beta \rightarrow \infty$. Operacioni pojačavač je idealan i napaja se sa $\pm V_{CC} = \pm 15 \text{ V}$.

a) [1] Označiti priključke operacionog pojačavača tako da u kolu bude ostvarena negativna povratna sprega.

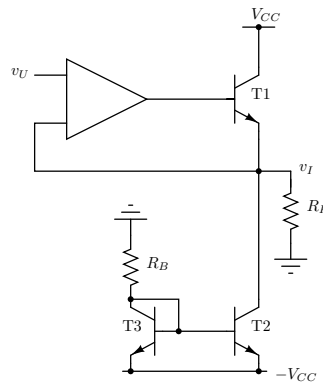
b) [4] Odrediti vrednost otpornosti otpornika $R_B = R_{BOPT}$ tako da se na izlazu može dobiti maksimalno moguća amplituda simetričnog neizobličenog signala.

c) [5] Ako je $R_B = R_{BOPT}$ i na ulaz kola je doveden sinusoidalni napon ugaone učestanosti $\omega = 10 \text{ krad/s}$ amplitude tolike da je amplituda neozobličenog napona na izlazu maksimalno moguća za date parametre, izračunati i nacrtati vremenske dijagrame signala v_I , i_P , i_{C1} , i_{C2} i v_{IOP} .

d) [3] Pod uslovima iz tačke c) odrediti koeficijent korisnog dejstva pojačavača.

e) [4] Ako je $R_B = R_{BOPT}$, odrediti zavisnost koeficijenta korisnog dejstva pojačavača od amplitude ulaznog sinusoidalnog napona $\eta(V_u)$, za $V_u < V_{u\max}$.

f) [3] Pod uslovima iz tačke c) odrediti odnose snaga disipacija za $R_P = 1 \text{ k}\Omega$ i $R_P \rightarrow \infty$, za tranzistore T1 i T2, $\frac{P_{Di}(R_P=1 \text{ k}\Omega)}{P_{Di}(R_P \rightarrow \infty)}$, $i = 1, 2$.

Slika 1.

2. Ispravljač sa transformatorom $n : 1 : 1$, dve diode i L filtrom ima $v_{IN} = 230\sqrt{2} \text{ V} \sin(2\pi(50 \text{ Hz})t)$, $V_D = 1 \text{ V}$, $n = 13.80$, $L = 159.15 \text{ mH}$, $C = 3.18 \text{ mF}$, $I_{OUT} = 200 \text{ mA}$. Smatrati $|\sin x| \approx \frac{2}{\pi} - \frac{4}{3\pi} \cos(2x)$.

a) [1] Odrediti srednju vrednost izlaznog napona $V_{OUT} = \overline{v_{OUT}}$.

b) [6] Odrediti vremenske dijagrame i_L , i_C , i_{D1} , i_{D2} , i_{IN} , napona v_X na ulazu L filtra i napona $v_{out} = \hat{v}_{OUT} = v_{OUT} - V_{OUT}$. Dijagrame nacrtati jedan ispod drugog.

c) [2] Odrediti srednje snage disipacije na diodama D1 i D2, P_{D1} i P_{D2} .

d) [1] Odrediti koeficijent korisnog dejstva ispravljača.

3. Na raspolaganju je bipolarni tranzistor sa $\beta_F = 49$ i $V_{BE} = 0.7 \text{ V}$, zener dioda sa $V_Z = 10.7 \text{ V}$ i $I_{Z\min} = 2 \text{ mA}$ i otpornik sa $R = 100 \Omega$.

a) [2] Nacrtati šemu veze stabilizatora napona koji koristi navedene komponente. Smatrati da je dat izvor nestabilisanog napona v_{IN} .

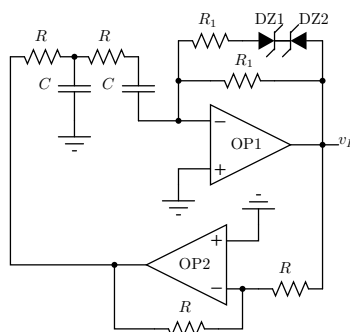
b) [2] Odrediti nominalni izlazni napon stabilizatora, V_{OUT} .

c) [3] Odrediti maksimalnu izlaznu struju i_{OUT} stabilizatora pri nominalnom izlaznom naponu za $v_{IN} = 12.7 \text{ V}$.

d) [3] Odrediti minimalni ulazni napon stabilizatora koji može da obezbedi izlaznu struju od $i_{OUT} = 500 \text{ mA}$ pri nominalnom izlaznom naponu.

4. U oscilatoru sa slike 4 poznato je: $R = 100 \Omega$ i $C = 100 \text{ nF}$. Operacioni pojačavači su idealni i napajaju se sa $\pm V_{CC} = \pm 15 \text{ V}$. Zener diode su idealne sa $V_D = 0.7 \text{ V}$ i $V_Z = 9.3 \text{ V}$.

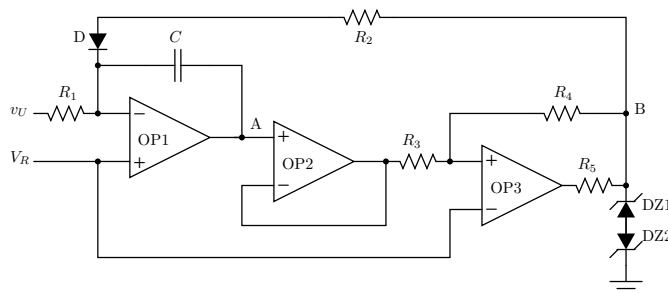
- [5] Odrediti učestanost oscilovanja kola ω_0 .
- [5] Odrediti minimalnu vrednost otpornosti R_1 za koju se uspostavlja oscilacije.
- [5] Ako je $R_1 = 4R$, odrediti amplitudu neizobličenih oscilacija na izlazu kola.

Slika 4.

5. Za kolo sa slike 5:

- [10] Izračunati i nacrtati vremenske oblike napona u tačkama A i B.
  - [5] Odrediti dozvoljen opseg vrednosti napona v_U tako da kolo i dalje radi na isti način.
- Za zener diode važi $V_Z = 9.4 \text{ V}$, dok za sve diode važi $V_D = 0.6 \text{ V}$. Napajanje operacionih pojačavača je $\pm 15 \text{ V}$, $v_U = 1 \text{ V}$, $V_R = 2 \text{ V}$, $R_5 = 500 \Omega$, $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 2 \text{ k}\Omega$, $C = 100 \text{ nF}$, $R_4 = 2R_3 = 10 \text{ k}\Omega$. Operacioni pojačavači imaju idealne sve karakteristike.

Slika 5.

6. PLL kod koga je fazni detektor realizovan primenom analognog množača sa karakteristikom $v_{PD} = (v_{IN1} \times v_{IN2}) / (2 \text{ V})$, koristi VCO sa karakteristikom $f_O = 1 \text{ MHz} + 200 \text{ (kHz/V)} v_C$ i jednopolni NF filtar sa $H(s) = 1 / (1 + s/\omega_P)$. Ulazni naponi faznog detektora su oblika $v_{IN1} = 2 \text{ V} \cos(\omega t)$ i $v_{IN2} = 1 \text{ V} \cos(\omega t - \varphi)$.

- [1] Nacrtati blok šemu ovog PLL-a.
- [4] Odrediti prenosnu karakteristiku faznog detektora. Označiti numeričke vrednosti karakterističnih tačaka na dijagramu.
- [5] Nacrtati vremenske dijagrame ulaznog napona PLL-a i izlaznog napona VCO-a tokom dve periode za frekvenciju ulaznog napona jednaku 1.05 MHz . Smatrati da je PLL sinhronizovan.

Numerisati svaku stranu sveske u gornjem spoljašnjem uglu. Svaki zadatak početi na novoj strani. Zadaci moraju biti čitko i uredno napisani. Zaokruživanjem broja zadatka u tabeli na omotu označiti koji su zadaci rađeni, i pored toga upisati broj strane na kojoj zadatak počinje. Svako nepoštovanje ove napomene povlači oduzimanje jednog poena po zadatku!

Ispit traje tri sata.